

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/84/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118394318
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patricia Skotnická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6118394318.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patricie Skotnickej a členov senátu JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcov: X. O. J., Š.D. I. XX, S., X. U. J., B. XX, S., X. N. J., R. XX, S., X. I. I., S. X, S., všetci zastúpení advokátom W. O. S.C., M. X, S., proti žalovanému: Y. W. Š., M. XX, S., zastúpeného Advokátskou kanceláriou W. M. I., O..U..L., Y.: XX XXX XXX, T. X, S., o zaplatenie 159.300 eur spolu s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.11.2022, č.k. 10C/14/2019-224, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcom v 1., 2., 3. a v 4. rade priznáva proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 16.11.2022, č.k. 10C/14/20219-224, súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu v 1. rade, žalobcovi v 2. rade, žalobcovi v 3. rade, každému sumu 26.550 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.550 eur od 07.12.2018 do zaplatenia a žalobkyňu v 4. rade sumu 79.650 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 79.650 eur od 07.12.2018 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výroky I., II., III. a IV.) a žalobcom v 1., 2., 3. a v 4. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% (výrok V.).

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobou doručenu pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica, následne dňa 03.04.2019 postúpenou konajúcemu súdu, sa žalobcovia v 1., 2., 3. a v 4. rade domáhali voči žalovanému zaplatenia peňažného plnenia, a to sumy 26.550 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 07.12.2018 do zaplatenia v prospech žalobkyne v 1. rade, žalobcu v 2. rade a žalobcu v 3. rade (každému) a v prospech žalobkyne v 4. rade sumy 79.650 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 07.12.2018 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Dôvodili, že sú dedičmi po poručiťovi O. J., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, a to žalobcovia v 1. až v 3. rade zo zákona, každý v rozsahu podielu 1/6 z celku, kým žalobkyňa v 4. rade zo závetu, v rozsahu 1/2 z celku; dedičské podiely boli ustálené uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.11.2018, sp. zn. 4D 43/2017, Dnot 23/2017. Žalobcovia ozrejmili, že poručiťel bol za svojho života spolu so žalovaným dedičom po manželke a sestre žalovaného W. A. Š., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX; žalovaný po sestre zdedil nehnuteľnosti, kým poručiťel vklady v bankách v sume celkom 235.106,43 eura, čo vyplynulo z obsahu osvedčenia o dedičstve vydaného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 1D/67/2015. Žalovaný sa staral o poručiťela, ktorý v čase úmrtia manželky mal už viac ako 85 rokov, pričom mal vedomosť o vyššom obnose peňazí na účtoch zdedených po manželke. V rámci zisťovania aktív a pasív v dedičskom konaní po poručiťovi súdny komisár zistil prevody peňažných prostriedkov z účtov

poručiťa na účet žalovaného, a to dňa 10.12.2015 v sume 127.700 eur a dňa 22.12.2015 v sume 10.000 eur, pričom po jeho úmrtí uskutočnil žalovaný v dňoch 03.05.2017 a 04.05.2017 výber hotovosti z dvoch účtov poručiťa v sume 10.800 eur, teda celkovo 21.600 eur. Žalovaný v rámci výsluchu v dedičskom konaní po poručiťovi poprel, že by od poručiťa počas jeho života obdržal vyšší finančný obnos alebo peňažný dar, pričom od neho nezobral ani pôžičku a súčasne potvrdil, že ako disponent realizoval výbery z jeho účtov bezprostredne po jeho smrti v dňoch 03.05.2017 a 04.05.2017. Dedičské konanie sa skončilo vydaním uznesenia zo dňa 28.11.2018, v zmysle ktorého nadobudli aktíva dedičstva, vrátane práv plynúcich zo zostatkov na poručiťových účtoch, ako aj pohľadávky voči žalovanému v sume 127.700 eur a 10.000 eur žalobcovia podľa dedičských podielov, t.j. žalobcovia v 1. až v 3. rade každý v 1/6, kým žalobkyňa v 4. rade v 1/2; predmetné dedičské rozhodnutie tak založilo ich aktívnu vecnú legitímáciu v spore. V tejto súvislosti žalobcovia zdôraznili, že rozhodnutie vydané v dedičskom konaní nepredstavovalo exekučný titul, keďže žalovaný nebol jeho účastníkom, a preto ho vydané uznesenie nezaväzovalo k úhrade pohľadávky, ktorej zaplataenia sa voči nemu domáhali. Žalobcovia pritom vyzvali žalovaného listom zo dňa 03.12.2018 na zaplataenie pohľadávky v celkovej sume 159.300 eur podľa dedičských podielov. Žalovaný, ktorý ich výzvu prevzal dňa 05.12.2018, na túto nereagoval, preto sa v zmysle ustanovenia § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) dostal do omeškania s peňažným plnením dňom 07.12.2018.

3. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 28.12.2018, sp. zn. 27Up/1145/2018, konštatoval, že prevodom sumy 127.700 eur a 10.000 eur poručiť plnil vôľu svojej nebohej manželky W.. A. Š., ktorá bola sestrou žalovaného. Z tohto dôvodu nepovažoval v rámci výsluchu v dedičskom konaní po poručiťovi za dôležité informovať notára, a hlavne nie cudzie osoby, za ktoré považoval žalobcov, o jeho majetkových pomeroch a o tom, akými finančnými prostriedkami disponuje. Žalovaný považoval peňažné prostriedky, ktoré na jeho účet previedol poručiťa, za dar od sestry, keďže tieto boli v jej výlučnom vlastníctve, aj napriek tomu, že ich poručiť zdedil v dedičskom konaní. Žalovaný doplnil, že jeho sestra spísala dňa 02.02.2015 vlastnou rukou darovaciu zmluvu a v nej mu darovala všetky vklady na účtoch v J&T Banke, kým peňažné prostriedky vo Všeobecnej úverovej banke, a.s. (ďalej len „VÚB Banka, a.s.“) v rozsahu 10.000 eur darovala druhému bratovi B. Š. a rovnakú sumu 10.000 eur darovala D. O.. Notárka prejednávajúca dedičstvo neakceptovala darovaciu zmluvu zo dňa 02.02.2015, nakoľko v nej absentovali podpisy obdarovaných osôb, a preto peňažné prostriedky v J&T Banke napokon zdedil nebohý O. J. a následne ich previedol na svoj účet v Slovenskej sporiteľni, a.s. Podľa mienky žalovaného poručiť chápal obsah darovacej zmluvy ako poslednú vôľu svojej manželky pred jej smrťou a rozhodol sa za svojho života dobrovoľne previesť peňažné prostriedky opísané v darovacej zmluve na jeho účet, ako i na ďalšie osoby uvedené v zmluve; k tomuto úkonu pritom pristúpil osobne tak, že poukázal sumu 127.700 eur na účet žalovaného, sumu 10.000 eur v hotovosti vybral a osobne odovzdal B. Š.. Vo vzťahu k ďalšiemu finančnému obnosu v sume 10.000 eur podľa darovacej zmluvy v prospech obdarovanej D. O. žalovaný uviedol, že túto po jej pripísaní na svoj účet na základe ním vykonaného prevodného príkazu, potvrdeného telefonickým súhlasom poručiťa, následne previedol na účet obdarovanej vedený vo VÚB Banke a.s. Pokiaľ si žalobcovia v dedičskom konaní uplatnili pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia v sume celkom 137.700 eur, urobili tak bez poznania skutkového a právneho stavu prevodu týchto finančných prostriedkov, nakoľko k prevodu peňazí došlo v súlade s vôľou poručiťa.

4. Žalovaný ďalej zdôraznil, že poručiť mu počas života udelil oprávnenie slobodne nakladať s finančnými prostriedkami na jeho účtoch v bankách až do sumy 10.000 eur z dôvodu, že s iným príbuznými nebol dlhodobo v žiadnom kontakte; žalovaný potom ako disponent bol oprávnený nakladať s peňažnými prostriedkami na bankových účtoch poručiťa v rozsahu udeleného oprávnenia, s tým, že každú ním vykonanú bankovú operáciu následne overil pracovník banky telefonickým dopytom na poručiťa.

5. Žalovaný v rámci procesnej obrany tiež uviedol, že ho poručiť koncom roka 2016 požiadal, aby si z jeho účtu vybral sumu, ktorú už zaplatil a bude v budúcnosti hradiť v súvislosti s prevádzkou a údržbou bytu v jeho výlučnom vlastníctve, v ktorom býval; prevádzkové náklady týkajúce sa užívania bytu preto žalovaný platil až do smrti poručiťa. Žalovaný nepoprel, že po smrti poručiťa vykonal výber z jeho bankových účtov, avšak táto hotovosť slúžila na pokrytie nákladov pohrebu, prevádzky a údržby bytu a na jeho sanáciu. Z jeho strany tak nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu.

6. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie podľa návrhov procesných strán, pričom z listinného dôkazu vystaveného Slovenskou sporiteľňou, a.s. dňa 15.10.2018, založeného i v dedičskom spise, sp. zn. 4D/43/2017, ktorý namietal žalovaný ako vykonštruovaný, zistil, že dňa 10.12.2015 zadal žalovaný príkaz na úhradu sumy 127.700 eur z účtu patriaceho poručiteľovi. Z totožného účtu následne dňa 22.12.2015 vykonal dva príkazy na úhradu sumy á 10.000 eur poručiteľ. Slovenská sporiteľňa a.s. doplnila v liste zo dňa 19.11.2021, že sa nemôže vyjadriť a doručiť i listinný dôkaz týkajúci sa prevodu sumy 127.700 eur a 10.000 eur v dňoch 10.12.2015 a 22.12.2015, rovnako i sumy 10.000 eur dňa 03.05.2017 a sumy 800 eur dňa 04.05.2017, z dôvodu uplynutia archivačnej doby. Podľa dokladov VÚB Banky, a.s. mal žalovaný dispozičné právo k účtu poručiteľa a dňa 03.05.2017 z neho vykonal prevodný príkaz na sumu 9.800 eur, kým dňa 04.05.2017 na sumu 1.000 eur. V rámci spracovania predložených prevodných príkazov a procesnej kontroly ich spracovania a zúčtovania nebol pritom dôvod kontaktovať majiteľa účtu, ktorému, rovnako ako aj žalovanému, patrilo dispozičné oprávnenie s účtom nakladať. Finančné prostriedky z účtu poručiteľa boli uvedenými prevodnými príkazmi vykonanými žalovaným prevedené na jeho účet.

7. Žalovaný v rámci výsluchu potvrdil, že bol disponentom poručiteľovho účtu, z ktorého mohol bez jeho súhlasu realizovať výber až do sumy 10.000 eur, keď nad túto sumu banka žiadala telefonicky súhlas vlastníka účtu. Zotrval na tom, že poručiteľ v roku 2015 rešpektoval pranie svojej manželky vyjadrené v darovacej zmluve, v ktorej uviedla rozpis finančnej hotovosti. Žalovaný bol dňa 10.12.2015 prítomný prítom ako poručiteľ prevodným príkazom previedol sumu 127.700 eur na jeho účet v Slovenskej sporiteľni a.s., nakoľko len on mohol disponovať takýmto obnosom; dôvodom jeho sprevádzania bolo, že sa o poručiteľa staral a tento sa na neho obracal vo všetkých veciach, a preto i finančnú operáciu chcel realizovať s istotou, že sa nepomýli. Keďže finančné prostriedky, ktoré poručiteľ previedol na jeho účet, považoval za patriace pôvodne sestre, v dedičskom konaní uviedol, že za jeho života od neho neprijal žiadne peniaze. Po predložení listinného dôkazu Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 15.10.2018 žalovaný tvrdil, že finančné prostriedky v sume 127.700 eur a 10.000 eur získal ako dar od svojej sestry, a preto považoval za irelevantné, kto podpísal prevodný príkaz; finančný obnos poručiteľ previedol na jeho účet dobrovoľne. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poznamenal, že žalovaný v zápisnici z dedičského konania po poručiteľovi zo dňa 07.11.2018 uviedol, že sa nenachádzal v banke, keď poručiteľ zadával prevodný príkaz na sumu 127.700 eur.

8. Vyhodnotiac vykonané dokazovanie konajúci súd ustálil, že predmetom konania bol nárok žalobcov na vyplatenie celkovej sumy 159.300 eur spolu s úrokom z omeškania voči žalovanému, ktorej výšku žalovaný nespochybnil, no uplatnený nárok neuznal. V konaní prítom nebolo sporné, a vyplývalo to z uznesenia Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.11.2018, vydaného v dedičskom konaní po poručiteľovi O. J., že žalobcovia boli dedičmi po poručiteľovi, a to žalobcovia v 1. až v 3. rade zo zákona, každý v podiele 1/6, kým žalobkyňa v 4. rade bola dedičkou zo závetu v podiele 3/6, t.j. 1/2. Žalobcovia v zmysle uvedeného rozhodnutia nadobudli v rozsahu svojich dedičských podielov: 1/ pohľadávku voči žalovanému v sume 127.700 eur titulom plnenia bez právneho titulu z účtu poručiteľa na účet žalovaného dňa 10.12.2015, 2/ pohľadávku poručiteľa voči žalovanému v sume 10.000 eur z rovnakého titulu, keď išlo o prevod z účtu poručiteľa na účet žalovaného dňa 22.12.2015, 3/ pohľadávku voči Slovenskej sporiteľni, a.s., titulom zostatku na účte poručiteľa ku dňu jeho smrti so zostatkom v sume 10.864,13 eura, ako i 4/ pohľadávku voči Všeobecnej úverovej banke, a.s. ktorá viedla účty poručiteľa, so zostatkom v čase jeho úmrtia v sume 10.828,09 eura a v sume 170,46 eura. Hoci žalovaný, ktorý bol poručiteľovým švagrom, nespochybnil, že bol disponentom jeho účtov, popieral vykonanie prevodu sumy 127.700 eur na svoj účet s tvrdením, že mohol disponovať maximálnou sumou 10.000 eur. Súd prvej inštancie mal však vykonaným dokazovaním za nesporné, že prevod sumy 127.000 eur realizoval dňa 10.12.2015 žalovaný v prospech svojho účtu. Žalovaný nepreukázal tvrdenie o prítomnosti poručiteľa pri vykonaní prevodu; podľa mienky konajúceho súdu by v takom prípade uskutočnil bankový prevod samotný poručiteľ ako majiteľ účtu. Žalovaný nepreukázal ani procesnú obranu založenú na tom, že mu tieto finančné prostriedky daroval poručiteľ na základe neplatnej darovacej zmluvy jeho manželky alebo na základe darovacej zmluvy, ktorú by sám uzatvoril s poručiteľom, keďže neuniesol dôkazné bremeno, že poručiteľ sa v čase prevodu týchto finančných prostriedkov osobne nachádzal v banke. Napokon, žalovaný pri výsluchu pred notárom (v rámci dedičského konania po poručiteľovi - pozn. odvolacieho súdu) poprel, že by od poručiteľa obdržal nejaký dar, príp. si od neho požičal nejaké finančné prostriedky. S ohľadom i na výšku prevedenej sumy 127.700 eur, vyjadril konajúci súd predpoklad, že v takom prípade by darca - poručiteľ spísal darovaciu zmluvu v prospech obdarovaného - žalovaného a pristúpil by zároveň k odovzdaniu prostriedkov žalovanému, ktorý by ich mal prijať, čo by bolo potom zrejme z

obsahu takej zmluvy. Tým, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že prevod finančných prostriedkov z účtu poručiteľa realizoval samotný žalovaný, v prospech svojho účtu, súd prvej inštancie nemohol hodnotiť tento úkon ako dar poručiteľa v prospech žalovaného; na uvedenom základe preto ustálil, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor poručiteľa, a tým i na úkor žalobcov, ktorí vstúpili do jeho práv a nadobudli pohľadávku poručiteľa v sume 127.700 eur v rozsahu ich dedičských podielov.

9. Pokiaľ išlo o sumu 10.000 eur, súd prvej inštancie považoval za nesporné, že jej prevod realizoval poručiteľ v Slovenskej sporiteľni, a.s. prevodným príkazom zo dňa 22.12.2015 v prospech účtu žalovaného. Žalovaný v konaní nepreukázal, že tieto finančné prostriedky, ktoré mali byť podľa jeho tvrdenia darom pre D. O. v zmysle darovacej zmluvy jeho sestry, následne previedol na jej účet, keďže v tomto smere nepredložil žiaden listinný dôkaz a netrval ani na výsluchu tvrdenej obdarovanej D. O.. Podľa mienky konajúceho súdu, pokiaľ by si žalovaný predmetný peňažný obnos neponechal bez právneho dôvodu na svojom účte, nepochybne by o tom predložil dôkaz. Navyiac, hoci prevod týchto finančných prostriedkov vykonal samotný poručiteľ, súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný počas dedičského i prebiehajúceho konania zdôrazňoval, že od poručiteľa neobdržal žiaden dar, v tomto smere nepreukázal platnú darovaciu zmluvu s poručiteľom, a teda tieto prostriedky sa ocitli na jeho účte bez akéhokoľvek právneho dôvodu; podľa dedičského rozhodnutia pritom išlo o pohľadávku poručiteľa voči žalovanému, ktorú nadobudli titulom dedenia žalobcovia v rozsahu dedičských podielov.

10. V tejto súvislosti konajúci súd konštatoval, že celú procesnú obranu žalovaného, podľa ktorej nadobudol finančné prostriedky poručiteľa legitímne, vyhodnotil za účelovú. V konaní totiž nepreukázal, že by poručiteľ, ktorý zdedil všetky peniaze vedené na účte svojej alebojej manželky v J&T Banke a následne previedol na účet v Slovenskej sporiteľni a.s. a vo VÚB Banke, a.s., tieto mal úmysel poskytnúť žalovanému titulom neplatnej darovacej zmluvy vypracovanej jeho nebohou manželkou. Ak by poručiteľ mienil rešpektovať obsah tejto darovacej zmluvy, v dedičskom konaní vyhodnotenej za neplatný právny úkon, nedopustil by sa rovnakej chyby a uzatvoril by so žalovaným perfektnú darovaciu zmluvu. Napokon, poručiteľ by v takom prípade nespísal ani závet v domnení, že disponuje s finančnou hotovosťou.

11. Pokiaľ išlo peňažné prostriedky v sume spolu 21.600 eur, ktoré žalovaný vybral z poručiteľových účtov v Slovenskej sporiteľni, a.s. a vo VÚB Banke, a.s. v dňoch 03.05.2017 a 04.05.2017, súd prvej inštancie konštatoval, že túto nadobudli titulom dedenia ku dňu smrti poručiteľa (t.j. 28.04.2017) žalobcovia; žalovaný sa tým bezdôvodne obohatil na ich úkor, keďže v danom čase už nakladal s ich majetkom nadobudnutým v rozsahu dedičských podielov. Žalovaný ani v tomto prípade nepreukázal, že by mu tieto finančné prostriedky poručiteľ daroval alebo disponoval iným platným titulom, na základe ktorého by mu patrili.

12. Žalovaný potom v súhrne neuniesol dôkazné bremeno, že finančné prostriedky, ktorých zaplata sa žalobcovia voči nemu domáhali, získal od poručiteľa na základe platných právnych úkonov. Počas celého konania nepreukázal platný právny titul oprávňujúci ho k pripísaniu týchto prostriedkov v celkovej sume 137.700 eur na jeho účet v dňoch 10.12.2015 a 22.12.2015, ani titul, na základe ktorého bol oprávnený vykonať výber finančných prostriedkov v sume celkom 21.600 eur v dňoch 03.05.2017 a 04.05.2017 z účtu poručiteľa v čase, keď mu už zaniklo disponentské oprávnenie a tieto sa stali vlastníctvom žalobcov; napokon žalovaný o úmrtí poručiteľa ani neinformoval pracovníkov banky. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania, majúc za to, že nik sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, súd prvej inštancie vyhodnotil žalobu žalobcov, za súčasnej aplikácie ustanovenia § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 460 a § 461 ods. 1 Občianskeho zákonníka, za plne dôvodnú, a preto zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v žalovanej sume v prospech jednotlivých žalobcov v rozsahu ich dedičských podielov. Žalobu žalobcov v 1. až v 3. rade, ktorí boli zákonnými dedičmi poručiteľa, pritom nepovažoval za rozpornú s dobrými mravmi, nakoľko poručiteľ ich po odsťahovaní sa zo spoločnej domácnosti v roku 1977, nevydedil, a teda títo sa stali jeho právny nástupcami zo zákona. Podotkol, že žalobkyňa v 1. rade uviedla na pojednávaní dňa 30.05.2022, že poručiteľa po opustení spoločnej domácnosti už nevidela, nezanechal im žiadnu správu a ona nemala vedomosť, kde sa nachádza a ako žije. K pretrhnutiu rodinných vzťahov tak došlo v dôsledku negatívneho správania sa poručiteľa počas jeho života. Pokiaľ išlo o žalobkyňu v 4. rade, tá sa stala závetnou dedičkou a dňom úmrtia poručiteľa vstúpila do jeho majetkových práv v rozsahu uplatnených nárokov.

13. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného popri istine i na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne v zmysle § 517 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením peňažných plnení v prospech žalobcov, keď títo ho listom zo dňa 03.12.2018 vyzvali na zaplatenie pohľadávky v celkovej sume 159.300 eur podľa ich dedičských podielov. Žalovaný, ktorý výzvu žalobcov na plnenie prevzal dňa 05.12.2018, sa dostal s úhradou dlhu, splatného v zmysle ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka dňom 06.12.2018, do omeškania počnúc od 07.12.2018.

14. Súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa § 262 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a žalobcom, ktorí mali v konaní plný úspech, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením súdny úradník.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho zástupcu odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C.s.p. Mal za to, že konajúci súd rozhodol arbitrárne, v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, a jeho rozhodnutie, napriek rozsahu, označil za nepreskúmateľné.

16. Súd prvej inštancie podľa mienky žalovaného vyhodnotil nesprávne výpovede svedkov, ako aj predložené dôkazy, akceptujúc nezákonné rozhodnutie v dedičskom konaní po poručiteľovi O. J. vydané Okresným súdom Bratislava I. Notár ako súdny komisár v rozpore s § 198 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) zaradil do dedičstva po poručiteľovi majetok - finančné prostriedky, ktoré neboli na bankovom účte poručiteľa ku dňu jeho smrti; v takom prípade bol povinný odkázať dedičov na sporové konanie o určenie, či pohľadávka patrí do dedičstva po nebohom. Súdny komisár tým rozhodol o spornej pohľadávke z roku 2015, bez toho, aby na to bol vôbec oprávnený, keď táto spornosť mala byť odstránená len určovacou žalobou. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) pod č. R 32/2011, v zmysle ktorého je konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva z hľadiska predmetu konania konaním o určenie vlastníckeho práva poručiteľa, a to ku dňu jeho smrti; súd preto nemá skúmať to, v koho vlastníctve je v súčasnosti určitá vec, keď okolnosti nastalé po smrti poručiteľa nie sú rozhodujúce a nemajú žiaden význam.

17. Žalovaný mal v ďalšom za to, že súd prvej inštancie založil celé súdne konanie a výsledné rozhodnutie len na domnienkach, bez opory v zákone a dôkazných prostriedkoch. Zopakoval, že peniaze poukázané z účtu poručiteľa považoval za peniaze, ktoré mu darovala jeho sestra W. A. Š. darovacou zmluvou zo dňa 02.02.2015, na čom sa mal zhodnúť i s nebohým O.U. J.. Darovaciu zmluvu, ktorú teda uzatvoril poručiteľ ako darca a on ako obdarovaný, považoval za platne uzavretú, z dôvodu ktorého nemohlo ísť o plnenie bez právneho dôvodu. Navyiac, prijatím peňažných prostriedkov potvrdil i prijatie daru. V ďalšom uviedol, že ako disponent bol oprávnený nakladať s bankovými účtami poručiteľa, konal teda zákonným spôsobom, v súlade so zmluvami o vedení bankového účtu, a opak, t.j. protiprávnosť jeho konania, žalobcovia nepreukázali.

18. Z listiny vystavenej dňa 15.10.2018 vyplynulo, že poručiteľ sa musel dňa 22.12.2015 osobne nachádzať v Slovenskej sporiteľni, a.s., keďže podpísal dva bankové príkazy na sumu 10.000 eur, a teda musel vedieť, koľko mal v ten deň peňazí na účte; logicky teda musel vedieť i o prevode sumy 127.700 eur dňa 10.12.2015, ktorý mal podľa Slovenskej sporiteľne, a.s. podpísať on, k čomu sa však v ďalšom nevedel vyjadriť. Žalovaný nevyhlásil, že keď poručiteľa sprevádzal dňa 10.12.2015 v Slovenskej sporiteľni, a.s., mohol pred pracovníčkou banky so súhlasom nebohého O. J. prevodný príkaz podpísať; banka by podľa neho neurobila prevod takej sumy peňazí bez jeho súhlasu. Napokon, žalovaný považoval za nemožné, aby poručiteľ, ktorý nebol zbavený spôsobilosti na právne úkony, nepostrehol pri spísaní závetu, že mu na bankovom účte chýba suma 127.700 eur; ak by nevedel rozpoznať, čo sa s jeho bankovým účtom deje, musel by byť i jeho závet neplatný. V tomto smere považoval akékoľvek tvrdenia a hypotézy žalobcov za nedokázané, keď podľa neho bolo nepochybné, že peniaze mu daroval nebohý O. J. a on ich ako dar od neho prevzal, čím došlo k právnemu úkonu darovania.

19. Žalovaný v ďalšom nesúhlasil so žalobcami prezentovaným názorom, že pri bezdôvodnom obohatení nie je potrebné preukázať protiprávnosť konania, len absenciu právneho titulu plnenia. Poukázal pritom

na komentár k § 451 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny vzťah z bezdôvodného obohatenia je samostatný záväzkovoprávny vzťah, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu. Jeho predpokladom je splnenie zákonných predpokladov, a to 1. získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby, 2. protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia na základe jednej zo skutočností uvedených v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, 3. majetková ujma postihujúca určitú osobu a 4. príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia a majetkovou ujmom; ich splnenie musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo také obohatenie získané. Podľa žalovaného preukázal, že všetky peniaze dostal od poručiteľa ako dar bankovým prevodom dňa 10.12.2015 a 22.12.2015; išlo o dar, resp. splnenie poslednej vôle poručiťelovej manželky v zmysle darovacej zmluvy zo dňa 02.02.2015. Samotné konštatovanie konajúceho súdu, že išlo o vysokú sumu peňazí, ktorá predpokladá písomnú darovaciu zmluvu v prospech obdarovaného podľa neho nemalo oporu v žiadnom právnom predpise; išlo o fikciu prevzatú od právneho zástupcu žalobcu.

20. Na uvedenom základe, považujúc napadnuté rozhodnutie za nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné, vychádzajúce z porušenia hmotnoprávnych a procesných práv, žalovaný navrhol, aby ho odvolací zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. V osobnom vyjadrení k rozsudku, sp. zn. 10C/14/2019, žalovaný uviedol, že po dvoch rokoch súdneho konania bol odsúdený za skutok, ktorý sa nikdy nestal a na ktorého základe má zaplatiť 159.300 eur s príslušenstvom rodine zosnulého poručiťela. Iniciátorom súdneho konania pritom bola nielen notárka, ale i advokát O. S., ktorý viedol celý súdny proces, a napokon i B.U. I.. Ďalej žalovaný uviedol, že všetky výbery a prevody peňazí za života nebohého zabezpečoval postupne samotný nebohý, príp. tieto vykonal s jeho súhlasom; nemohlo dôjsť k ich krádeži, o čom existujú dôkazy v expozitúrach bánk. Nebohý po svojom uvážení pritom len postupne obdarovával tých, ktorých uviedla jeho manželka v darovacej zmluve. Závet, ktorý skúmala notárka v dedičskom konaní, mu poručiťel nikdy nespomenul a on ho ani nikdy nevidel. Za jeho vypracovaním podľa žalovaného stála B. I., prisľúbiac mu doopatovanie vo svojej rodine; závet bol pritom v prospech maloletej dcéry, na ktorú mal zosnulý prepísať dvojizbový byt na W.V. X. A. S..

22. Žalovaný v ďalšom zopakoval, že o zosnulého, ktorý nebol schopný si zabezpečiť základné potreby, sa dobrovoľne staral, každý deň mu nosil nákupy, stravu a zabezpečoval vyšetrenia a kontroly u doktorov; nikto zo žalobcov sa o zosnulého osobne nestaral, dokonca sa títo nezúčastnili ani jeho pohrebu. Súdna komisárka, a napokon ani vec prejednávajúca zákonná sudkyňa, nebrali do úvahy ním predložené dôkazy, ani skutočnosť, že poskytnutím finančných prostriedkov ako daru len zosnulý plnil vôľu svojej manželky, sestry žalovaného, a to slobodne, pri plnom vedomí a svedomí. Žalovaný uzavrel, že postoj zákonnej sudkyne, ktorá ho v rozsudku zaviazala na zaplatenie sumy spolu 159.300 eur sa ho dotkol, je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a dobrými mravmi.

23. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu považovali napadnutý rozsudok za vecne správny a presvedčivo odôvodnený. V konaní neboli vypočutí žiadni svedkovia, preto žalovaný nedôvodne vytýkal konajúceму súdu nesprávne vyhodnotenie svedeckých výpovedí. Žalovaný rovnako nedôvodne namietal pochybenie súdnej komisárky pri zisťovaní majetku poručiťela spočívajúce v tom, že ich neodkázala na podanie žaloby v sporovom konaní; na taký postup nebol žiaden dôvod, keďže medzi nimi ako dedičmi neexistovala spornosť vylučujúca zaradenie pohľadávky voči žalovanému do aktív dedičstva. Napokon, i odkaz žalovaného na judikát R 32/2011 nebol náležitý, keďže sa týkal určovacej žaloby vo vzťahu k nehnuteľnostiam, a nie k pohľadávkam patriacim do dedičstva, a žalobcovia na základe vyhovujúceho rozhodnutia súdu mienili dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností. Právoplatné uznesenie o dedičstve vydané v konaní sp. zn. 4D/43/2017 podľa nich bolo potrebné považovať za zákonné, na ktoré sa vzťahovala prezumpcia správnosti, a preto konajúci súd z neho správne vychádzal. Vzhľadom na to, že žalovaný nebol účastníkom dedičského konania, vydané rozhodnutie súdnej komisárky ho nijako nezavazovalo, keďže len zakladalo ich aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Žalovaný mohol v prebiehajúcim konaní v plnom rozsahu procesných práv využívať prostriedky na svoju obranu. Bolo jeho dôkaznou povinnosťou preukázať, že medzi ním a nebohým O. J. došlo k platnému uzatvoreniu darovacej zmluvy, ktorej predmetom boli peniaze, resp. postúpenie pohľadávky. Žalovaný však bol pasívny a neunesol nielen dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia, keď neuviedol žiadne relevantné údaje ohľadne toho, kedy, ako a za akých ďalších okolností malo dôjsť k uzatvoreniu darovacej zmluvy, neoznačil žiadnych svedkov, či listiny na podporu svojich tvrdení. Žalovaný dokonca nepreukázal ani vôľu poručiťela obdarovať ho, ktorú nemožno vyvodiť len z jeho

domnienok, ale táto musí byť bezpečne preukázaná. Pri spornosti existencie právneho úkonu darovania vyššieho obnosu peňazí, súd prvej inštancie správne skúmal danosť vôle zmluvných strán, ako aj jej obsah, dospejúc k záveru, že žalovaný nepreukázal uzatvorenie darovacej zmluvy. Pritom na prevod peňazí, obzvlášť v takej vysokej čiastke, musí existovať právny dôvod. Na strane druhej boli žalobcovia toho názoru, že hodnoverne preukázali, že žalovaný si bez právneho titulu previedol peniaze z účtu ich právneho predchodcu na svoj bankový účet. V tejto súvislosti podotkli, že žalovaný pred notárkou a súdom prvej inštancie klamal, že prevodný príkaz v banke zadal porúčiteľ, pričom až po predložení potvrdenia banky „absolútne nevylučoval“, že ho vykonal sám. V tejto súvislosti pritom treba striktno odlišovať od oprávnenia zástupcu konať v mene zastúpeného vo vzťahu k banke (teda vzťah banka a klient konajúci cez zástupcu) od oprávnenia zástupcu konať voči tretím osobám. Oprávnenie žalovaného konať ako disponent v banke nezahŕňa i jeho oprávnenie konať ďalej s majetkom nebohého ako jeho zástupca voči tretím osobám, t.j. vykonávať právne úkony s jeho peniazmi, resp. tieto darovať tretej osobe. Žalobcovia podotkli, že ak je majiteľ účtu prítomný osobne v príčetnom stave v banke, nie je dôvod, aby v jeho mene s jeho majetkom konal niekto iný. Preto, zohľadniac i potvrdenie Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 15.10.2018, ak by sa i porúčiteľ dňa 10.12.2015 osobne nachádzal v banke, prevodný príkaz by podpísal sám. Podľa mienky žalobcov nemožno pritom opomenúť i tú skutočnosť, že žalovaný previedol peniaze z účtu nebohého O. J. i po jeho smrti, kedy pracovníka banky na jeho úmrtie neupozornil. I z tohto jeho konania je nepochybné, že nepostupoval čestne, práve naopak vedome a zámerne siahol na cudzí majetok, čo nemožno ospravedlniť tým, že nemá právne vzdelanie. Napokon, skutkové závery súdu prvej inštancie týkajúce sa sumy prevyšujúcej 127.700 eur žalovaný v odvolaní nenamietal, keď sa výsostne sústredil na spochybňovanie záverov ohľadne sumy 127.700 eur. Podľa mienky žalobcov žalovaný sa javí byť veľmi precíznou a uvažujúcou osobou, o čom nasvedčovali i na eurocenty presne vyčíslené položky pohľadávok, ktoré si uplatnil v dedičskom konaní, a preto považovali za nepravdepodobné, aby si pri darovaní takej značnej sumy peňazí nedal od porúčiteľa podpísať nejaké potvrdenie.

24. Žalobcovia v reakcii i na vyjadrenie žalovaného pripojeného k odvolaniu mali za to, že v ňom uviedol nové skutkové tvrdenia, ktoré sú však v odvolacom konaní prípustné len v taxatívne uvedených prípadoch; tieto neboli splnené. Navyiac, žalovaným uvádzané dodatočné tvrdenia ani neboli pre rozhodnutie o veci podstatné. Na uvedenom základe preto žalobcovia navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal im voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

25. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 14.04.2023 zotrval na skutočnostiach uvedených v podanom odvolaní tak ohľadne nesprávnosti postupu súdneho komisára pri zisťovaní majetku, ako aj zaradení spornej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia do dedičstva a v celom rozsahu sa ich pridržiaval. Zopakoval, že v konaní dostatočne zrozumiteľne vysvetlil to ako chápal celý proces darovania peňazí, že ich nepovažoval za patriace porúčiteľovi, ale jeho zosnulej sestre W.. A. Š., ktorá mu ich darovala darovacou zmluvou zo dňa 02.02.2015. Keďže následne uzavrel s nebohým darovaciu zmluvu, mal za to, že prevod peňažných prostriedkov nepredstavoval plnenie bez právneho dôvodu; opačný záver boli povinní preukázať žalobcovia. Nebohý musel byť dňa 22.12.2015 prítomný v banke, nakoľko podpísal dva bankové príkazy na sumu á 10.000 eur, a preto musel mať vedomosť o prevode i sumy 127.700 eur dňa 10.12.2015. Žalovaný zdôraznil, že ako disponent s porúčiteľovým účtom konal vždy len v súlade s ním prejavenu vôľou a jeho konanie nebolo v rozpore s akýmkoľvek všeobecne záväzným právnym predpisom alebo interným predpisom banky.

26. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný jeho rozsahom a dôvodmi, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.01.2024 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

27. Preskúmaním súdneho spisu odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie sa pri posudzovaní oprávnenosti žaloby, ktorou sa žalobcovia v 1. až v 4. rade, každý jednotlivo, domáhali voči žalovanému zaplatať špecifikovanej peňažnej sumy spolu s príslušenstvom, náležite zaoberal zisťovaním podstatných a rozhodujúcich skutočností pre posúdenie jej dôvodnosti, jeho skutkové zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania a jeho zhodnotenia. Vzhľadom na to, že v konaní žiadna zo sporových strán nenavrhol vykonať dôkaz výsluchom svedkov, žiadni svedkovia ani

neboli vyslúchnutí, a preto žalovaný nedôvodne vytýkal konajúcemu súdu pochybenie pri hodnotení svedeckých výpovedí. Z vykonaných dôkazov konajúci súd vyvodil správne skutkové a následne aj právne závery, na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré správne a v súlade s ustálenou súdnou judikatúrou vyložil a náležite, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil.

28. Je zrejmé, že pri ustálení aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie sporových strán konajúci súd správne vychádzal z právoplatného a vykonateľného uznesenia notárky W.. Q. Š., poverenej Okresným súdom Bratislava I funkciou súdnej komisárky v dedičskej veci po poručiťovi O. J., zo dňa 28.11.2018, sp. zn. 4D/53/2017, Dnot 23/2017, ktoré nebolo žiadnym príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť. Odvolací súd sa preto nemohol stotožniť s tvrdením žalovaného o rozpore predmetného rozhodnutia so zákonom, ktorý napokon nemohol založiť ani jeho nesúhlas s obsahom a dôvodmi tohto rozhodnutia. Súd prvej inštancie preto nijako nepochybil, keď z predmetného dedičského rozhodnutia vychádzal. Ani odvolaciu súdu, práve s ohľadom na prezumpciu zákonnosti uznesenia súdneho komisára, neprislúcha hodnotiť jeho správnosť, príp. nesprávnosť. Za účelom vysporiadania sa s odvolacou argumentáciou žalovaného však odvolací súd udáva, že sa nezakladá na pravde, že notárka zaradila do majetku poručiťefa, resp. do aktív dedičstva i finančné prostriedky, ktoré sa na jeho účtoch ku dňu smrti nenachádzali. Je totiž nepochybné, že súdna komisárka zisťovala stav finančných prostriedkov na bankových účtoch poručiťefa a ich zostatok ku dňu smrti nebohého pojala do rozhodnutia, a to v podobe pohľadávky voči Slovenskej sporiteľni, a.s., č. účtu SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, v sume 10.864,13 eura, a pohľadávky voči Všeobecnej úverovej banke, a.s., č. účtu SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, v sume 10.829,09 eura, v oboch prípadoch súčasne konštatujúc, že aktuálny zostatok ku dňu rozhodovania bol iný (59,13 eura; 28,09 eura). So zreteľom na to, že dedičstvo sa v zmysle § 460 Občianskeho zákonníka nadobúda smrťou poručiťefa, bolo preto potrebné vychádzať zo stavu na bankových účtoch ku dňu smrti poručiťefa, i keď s odstupom času sa na nich finančné prostriedky v zistenej výške už evidentne nenachádzali.

29. Pokiaľ žalovaný mienil použitou odvolacou argumentáciou a poukazom na postup podľa § 198 ods. 1 a ods. 2 C.m.p. namietat, že o pohľadávkach poručiťefa z roku 2015 voči nemu, v oboch prípadoch titulom plnenia bez právneho dôvodu na jeho účet, a to dňa 10.12.2015 v sume 127.700 eur a dňa 22.12.2015 v sume 10.000 eur, malo ako o sporných prebiehať osobitné sporové konanie na podklade žaloby o určenie, že patria do dedičstva, odvolací súd jeho námietke nemohol priznať úspech.

30. Ustanovenie § 198 C.m.p. upravuje procesný postup, ak je medzi účastníkmi konania o dedičstve sporné, čo tvorí majetok a dlhy poručiťefa. Majetok je v zmysle odseku 1 citovaného ustanovenia sporný, ak niektorý účastník dedičského konania tvrdí, že určitá vec, právo alebo iná majetková hodnota nepatrila poručiťovi, pričom popiera opačné tvrdenie iného účastníka konania a/alebo vyjadruje nesúhlas, že notár ako súdny komisár taký majetok zaradil do súpisu podľa § 197 C.m.p.; majetok nie je v zmysle uvedeného ustanovenia sporný, ak námietku, či vec patrila poručiťovi, vznesla tretia osoba, a teda spornosť sa týka dediča poručiťefa a tretej osoby, ktorá nie je účastníkom konania o dedičstve. Je teda nepochybné, že ustanovenie § 198 ods. 1 C.m.p. sa aplikuje výlučne na spornosť existujúcu medzi účastníkmi dedičského konania, za ktorých treba považovať v danom prípade žalobcov ako dedičov poručiťefa. Keďže medzi žalobcami nevyvstala ako problematická otázka existencie pohľadávky poručiťefa voči žalovanému z titulu plnenia bez právneho dôvodu v sume spolu 137.700 eur, nebol dôvod na postup dedičského súdu v zmysle § 198 C.s.p., a teda ani na vyvolanie sporového konania o určenie, či pohľadávka v danej sume patrí do dedičstva. Hodno pritom dodať, že zahrnutie určitej pohľadávky do aktív dedičstva a potvrdenie jej nadobudnutia dedičovi alebo dedičom ešte nepreukazuje, že táto pohľadávka skutočne existuje, keď táto skutočnosť len zakladá aktívnu vecnú legitímáciu dediča/dedičov na disponovanie s pohľadávkou (k tomu i R 51/1967), vrátane podania žaloby voči dlžníkovi na jej zaplatenie, tak ako napokon i v prejednávanej veci; úspešnosť v spore potom závisí od procesnej aktivity sporových strán a vyhodnotenia nimi zvolených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany súdom.

31. Za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd i ďalšiu argumentáciu žalovaného založenú na tom, že disponoval s finančnými prostriedkami poručiťefa na základe ním poskytnutého oprávnenia (bol disponentom jeho bankových účtov), a teda nie protiprávne, považujúc pritom prevedené finančné prostriedky za dar sestry, W.. A. Š. v zmysle darovacej zmluvy zo dňa 02.02.2015, ktorú poručiťel plne

akceptoval a realizoval; o plnenie bez právneho dôvodu nemohlo ísť ani preto, že darovaciu zmluvu platne uzatvoril poručiteľ ako darca a on ako obdarovaný.

32. V prvom rade hodno uviesť, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správne poukázal na rozpornosť v tvrdeniach žalovaného, či už ohľadne samotného darovania (v dedičskom konaní popieral akékoľvek obdržanie daru od poručiteľa v akejkoľvek forme, pričom v prebiehajúcom konaní sa bránil existenciou darovacej zmluvy), ako i okolností finančného prevodu sumy 127.700 eur dňa 10.12.2015 z bankového účtu poručiteľa na jeho účet. Žalovaný totiž spočiatku tvrdil, že prevodný príkaz v uvedený deň vystavil samotný poručiteľ, nakoľko jemu ani neprináležalo disponovať s takým vysokým finančným obnosom, pričom po vykonaní dokazovania listinou vystavenou Slovenskou sporiteľnou, a.s. zo dňa 15.10.2018, získanou legitímne z dedičského konania (viď pripojený dedičský spis), ktorej obsah žalovaný relevantnými dôkaznými prostriedkami nijako nevyvrátil, a podľa ktorej realizoval bankový prevod v označený deň on sám, uviedol, že tak činil v prítomnosti poručiteľa, realizujúc jeho vôľu podľa medzi nimi uzatvorenej darovacej zmluvy. I keď možno polemizovať s tým, či by si žalovaný mohol nepamätať na tak podstatnú okolnosť týkajúcu sa osoby vykonávajúcej prevod značnej sumy peňazí (127.700 eur), možno sa stotožniť s úvahou konajúceho súdu a jej závermi, že žalovaný v konaní nepreukázal existenciu akejkoľvek darovacej zmluvy, na základe ktorej by mu poručiteľ ako darca daroval finančnú sumu 127.700 eur, príp. inú sumu peňazí. V prvom rade žalovaný skutkovými tvrdeniami bližšie nešpecifikoval dátum, okolnosti a spôsob uzavretia ním tvrdenej darovacej zmluvy. Pokiaľ k nej mali jej účastníci (poručiteľ a žalovaný) pristúpiť tým, že boli dňa 10.12.2015, t.j. v deň bankového prevodu sumy 127.700 eur, osobne prítomní v pobočke Slovenskej sporiteľne, a.s. v M. (S.) a poručiteľ odobril prevod sumy 127.700 eur vykonaný žalovaným, žalovaný nepreukázal prítomnosť poručiteľa pri uvedenej bankovej operácii ako správne konštatoval súd prvej inštancie, a teda nepreukázal ani danosť ním tvrdeného poručiteľovho súhlasu. Ten pritom nemožno dovodiť len z ničím nepodloženou konštrukciou žalovaného, že poručiteľ o prevode sumy 127.700 eur musel bezpečne vedieť, keďže následne dňa 22.12.2015 sám zadal príkaz na prevod sumy 2 x 10.000 eur v prospech jeho bankového účtu; realizácia bankovej operácie dňa 22.12.2015 poručiteľom bez ďalšieho, t.j. bez ďalších podporných dôkazov, neprezumuje i jeho vedomosť o predchádzajúcom prevode sumy 127.700 eur realizovaného žalovaným, ani jej schválenie. Navyiac, ako správne poznamenal súd prvej inštancie, nemožno prehliadnuť, že žalovaný prevádzal finančné prostriedky v sume 127.700 eur z účtu poručiteľa ako darcu na svoj vlastný účet, t.j. ako obdarovaný, i keď s disponentským oprávnením.

33. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že peňažné prostriedky na bankovom účte sa podľa ustálenej judikatúry nepovažujú za majetok majiteľa účtu, tu poručiteľa, ale samotného peňažného ústavu, pričom majiteľovi účtu svedčí len obligačné právo, aby mu boli na základe jeho príkazu, resp. osoby, ktorú v tomto smere oprávni na disponovanie (tu žalovaný), z účtu vyplatené. Existencia dispozičného oprávnenia má teda zásadný význam vo vzťahu k banke, lebo z neho pre banku vyplýva povinnosť uskutočniť operácie súladné s udelenými príkazmi oprávnenej osoby. Vo vzťahu medzi majiteľom účtu a disponentom, v danej veci medzi poručiteľom a žalovaným, však len samotná existencia dispozičného oprávnenia nepredstavuje právny titul na presun majetkových hodnôt z účtu (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 28Cdo 2316/2015). Ak sa teda žalovaný bránil len tým, že mu svedčilo disponentské oprávnenie nakladať s peňažnými prostriedkami na poručiteľovom účte, táto skutočnosť sama o sebe nepostačuje a nezakladá oprávnenosť na presun týchto prostriedkov v rozsahu 127.700 eur na jeho účet. Pokiaľ žalovaný ako právny titul na prevod sumy 127.700 eur uvádzal darovaciu zmluvu, ktorej existenciu bližšie neozrejmil a ani nepreukázal, nemožno prehliadnuť, že v takom prípade by na účely úkonu darovania konal v mene darcu, ako jeho zástupca, vystupujúc súčasne ako osoba obdarovaná, čo je v rozpore s ustanovením § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre konflikt záujmov.

34. Pokiaľ išlo o pohľadávku z titulu prevodu finančných prostriedkov v sume 10.000 eur na účet žalovaného súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním ustálil, že k uvedenému prevodu došlo v dôsledku príkazu poručiteľa zo dňa 22.12.2015. Žalovaný, ktorý sa bránil v konaní tým, že malo ísť o dar poručiteľa pre D. O. prostredníctvom jeho účtu (teda nie jeho osobe), túto okolnosť nepreukázal, pričom následne nepreukázal ani svoje tvrdenie, že predmetný finančný obnos previedol na bankový účet tejto osoby (D. O.); uvedené potom viedlo konajúci súd k záveru, že peňažné prostriedky v uvedenej sume si bez právneho dôvodu ponechal. Žalovaný v odvolaní použitou skutkovou a právnou argumentáciou nijako nespochybil správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil vznik majetkového prospechu na jeho strane v sume 10.000 eur, na tieto nereflektoval, keď len uviedol,

že poručiteľ vykonal uvedený bankový prevod dňa 22.12.2015 eur dobrovoľne ako dar jeho osobe. Pri zvolenej procesnej obrane v konaní, t.j. že išlo o prostriedky darované tretej osobe (D. O.), žalovaný zmenil, resp. uplatnil nové, odlišné skutkové tvrdenia, na ktoré odvolací súd nemohol v zmysle § 366 C.s.p. však prihliadať.

35. A napokon, pokiaľ ide o sumu 21.600 eur, ktorú mal podľa vykonaného dokazovania žalovaný vybrať v dňoch 03.05.2017 a 04.05.2017, t.j. po smrti poručiteľa, z jeho bankových účtov, súd prvej inštancie vyhodnotil i túto sumu peňažných prostriedkov ako plnenie bez právneho dôvodu, keďže už išlo o majetok patriaci žalobcom a títo ho nadobudli ku dňu úmrtia poručiteľa. Žalovaný v odvolaní nespochybnil výber uvedenej sumy peňazí v predmetných dňoch a ani nenamietal nesprávnosť skutkových a právnych záverov konajúceho súdu, na podklade ktorých vyhodnotil vznik bezdôvodného obohatenia na jeho strane. Je pritom nepochybné, že pokiaľ si žalovaný ponechal finančné prostriedky v sume 21.600 eur pochádzajúce z bankových účtov nebohého poručiteľa po jeho smrti a nepreukázal platný dôvod na ich výber, bezdôvodne sa na úkor žalobcov obohatil v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo 2316/2015).

36. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného, v situácii, keď k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi. Vzhľadom na to, že zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru, predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného, ani jeho zavinenie, ako nesprávne argumentoval žalovaný; podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol (k tomu i nález Ústavného súdu SR zo dňa 26.04.2013, sp. zn. IV. ÚS 554/2012).

37. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a jeho sumarizáciou odvolací súd udáva, že žalovaný v odvolacom konaní nepreukázal existenciu ním uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými namietal nesprávnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ním uvádzané tvrdenia neboli spôsobilé na zmenu predmetného rozhodnutia. Odvolaciemu súdu potom neostalo iné, ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. ako vo výroku vecne správny potvrdiť.

38. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcom v 1., 2., 3. a v 4. rade, ktorí (každý jednotlivito), mali v odvolacom konaní úspech, priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).